

Ärinduse ja halduse õppekavagrupi hindamisotsus Estonian Business School

11/04/2017

**Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri
kõrghariduse hindamisnõukogu otsustas kinnitada
hindamiskomisjoni aruande ja viia järgmine Estonian
Business Schooli ärinduse ja halduse õppekavagrupi esimese
ja teise õppeastme kvaliteedihindamine läbi 7 aasta pärast
kõrvaltingimusega**

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punkti 3.7.3 ning punktis 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi "Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel" punkti 41 alusel sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Estonian Business School kooskõlastas EKKAgas õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 18.11.2016.
2. EKKA juhataja kinnitas 10.10.2016 korraldusega Estonian Business School'i, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ja Tallinna Ülikooli ärinduse ja halduse õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Tanja Dmitrovic – komisjoni esimees	Professor, õppetooli juhataja, Ljubljana ülikool, Sloveenia
Jaakko Pekka Juhani Lehtonen	Emeriitprofessor, Jyväskylä ülikool, Soome
Anne Perkiö	Lic.Ed, õppekava juht, Helsinki Metropolia University, Soome
Kotryna Peilauskaite	Komisjoni üliõpilasliige, Vilniuse ülikool, Leedu
Tõnu Pekk	Ettevõtja, Eesti
Muhammed Abdul Rauf	School of Business'i juht, Wittenborg University, Holland

3. Estonian Business School esitas ärimise ja halduse õppekavagrupis hindamisele järgmised õppekavad:
Rahvusvaheline ärijuhtimine (bakalaureuseõpe)
Ettevõtlus ja ärijuhtimine (bakalaureuseõpe)
Ärikorraldus ja võõrkeeled (bakalaureuseõpe)
Rahvusvaheline ärijuhtimine (magistriõpe)
Ettevõtluse MBA (magistriõpe)
Äriinnovatsioon MBA (magistriõpe)
Rahvusvaheline ärijuhtimine MBA (magistriõpe)
4. Estonian Business School esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 22.09.2016, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 5.10.2016.
5. Hindamiskülastus Estonian Business School'is toimus 06.-07.12.2016.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 25.01.2017, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 6.02.2017, ja millele Estonian Business School esitas vastuse 20.02.2017.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 23.02.2017. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 21.02.2017.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 11.04.2017 istungil 10 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Estonian Business School'i ärimise ja halduse õppekavagrupi esimest ja teist õppeastet puudutavad tugevused, soovitusel ning parendusvaldkonnad.

Õppekavagrupi ja õppekavade tasand

Tugevused

- 1) EBS-ist on aja jooksul kujunenud välja hästi juhitud ning toimiva kvaliteedikindlustuse süsteemiga ärikool. EBS-i missioon ja visioon on kõrgkoolis tervikuna selgelt edasi antud ja need kajastuvad ka õppekavade eesmärkides.
- 2) Üliõpilased hindavad kõrgelt õppe praktilist suunitlust ning kõrgkoolis valitsevat ühtsustunnet. Üliõpilastele lähenetakse EBS-is personaalselt ning vajadusel osutatakse neile igakülgset tuge ja abi. Õppejõudude ja üliõpilaste vahel on head töösuhted. EBS pakub üliõpilastele vajadusel võimalust järgida individuaalset õppeplaani.
- 3) EBS-il on välja arendatud muljetavaldav partnerite võrgustik, mis on loonud üliõpilastele võimalused veeta osa oma õpingutest (nt äriinnovatsiooni õppekaval) mainekates ärikoolides välismaal. See on hästi kooskõlas EBS-i rahvusvahelise fookusega ja tõstab üliõpilaste konkurentsivõimet tööturul.

- 4) EBS-is asetatakse tugevat rõhku oskuste ja pädevuste arendamisele, eriti keeleõppele. Samuti soositakse meeskonnatööd ja ettevõtlikku vaimu. Kõrgkool tegeleb aktiivselt digimaailma väljakutsetega, kasutades võimalusel vabavara ning edendades uuenduslikke õpetamiseetodeid.
- 5) Lõpetajate töölerakendumise määr on kõrge ning tööandjad on rahul nende erialase ettevalmistuse ja sotsiaalsete oskustega. Samuti on nad hea keeleoskusega ja suutelised töötama ka rahvusvahelises keskkonnas.
- 6) Õppekavaarenduses leidub selgelt uuenduslikke elemente.
- 7) EBS-il on head sidemed Eesti äriiringkondadega ning mitmeid ainekursusi viivad läbi erialavaldkonna spetsialistid. Õppejõud on väga motiveeritud ja pühendunud. Muuhulgas on ettevõtjad panustanud äriinkubaatori loomisse EBS-i Ettevõtlus- ja innovatsioonikeskuses, mis võimaldab tudengitel õppetöö raames ehitada üles ja juhtida omaenda ettevõtteid.
- 8) Õpikuid ja õppematerjale ajakohastatakse pidevalt ja süstemaatiliselt. EBS-i raamatukogu on Eesti suurim ärikirjanduse raamatukogu, kus on olemas vajalik erialane õppekirjandus nii eesti kui inglise keeles.
- 9) Ettevõtluse ja ärijuhtimise üliõpilaste käsutuses on eelinkubatsiooni mudel.
- 10) Õpperuumid on heal tasemel ja vastavad üliõpilaste ja õppejõudude vajadustele.
- 11) EBS on oma tudengitele ja õppejõududele kujundanud välja hea õpikeskkonna, mille pidevas parendamises mängib peamist rolli õppetöö kvaliteedijuhtimine õppeprorektori eestvedamisel. Kõrgkoolis on loodud hästitoimiv õpingute siseauditi süsteem.
- 12) Õppeprotsess on hästi korraldatud. Üliõpilasi toetavad igapäevaselt õppekonsultandid ja tuutorid. Vajadusel nõustavad üliõpilasi igakülgset ka õppekava juhid. Üliõpilased ja vilistlased hindavad nii digitaalseid tugisüsteeme (ÕIS, Moodle, personaalsed Skype-vestlused jne) kui regulaarseid näost-näku kohtumisi õppejõududega. Üliõpilaste hinnangul on õppeprotsess professionaalne ja paindlik ning vastab igati nende individuaalsetele vajadustele, võimetele ja ootustele.
- 13) EBS-i eeliseks välistudengite värbamisel on olemasolevad koostöölepingud välispartneritega.
- 14) Väiksemad õpperühmad oskuste omandamisele suunatud tundides ja seminarides võimaldavad viia läbi interaktiivset õpet ja anda üliõpilastele personaalset tagasisidet.
- 15) Üliõpilased on kõrgelt motiveeritud ja eelistavad EBS-i teistele kõrgkoolidele väga konkreetsetel põhjustel (praktilisus, positiivne kuvand). Üliõpilased on kõrgkooli ja õppekavadega väga rahul.
- 16) Üliõpilased on aktiivselt kaasatud õppekavaarenduse protsessi.
- 17) Paindlik ajagraafik võimaldab üliõpilastel ühendada õpinguid tööga. Suurem osa õppetööst toimub inglise keeles, mis aitab kaasa üliõpilaste rahvusvahelistumisele.
- 18) Nii bakalaureuse- kui magistriastme üliõpilased on aktiivselt kaasatud teadusprojektidesse.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) EBS-i nõrgimaks lüliks on täiskohaga õppejõudude vähene arv õppekavadel.
- 2) Kui EBS soovib tõsta oma rahvusvahelist profiili, tuleks kõrgkoolis asetada senisest enam rõhku akadeemilisele teadustööle. Samuti on soovitatav suurendada teadusuuringute rahastust. Luua tuleks motivatsioonimehhanismid teadustöö edendamiseks. Õppejõudude teadustöö peaks olema üliõpilaste jaoks rohkem nähtav.
- 3) Õppejõudude töökoormuse jaotuse määratlemisel tuleks lisaks õppetööle võtta arvesse ka teadustöö koormust, administratiivülesandeid ja õpikute koostamist. Kõrgkooli võiks õppejõudusid vabatahtlike lisategevuste (nagu õpikute kirjutamine) eest ka ametlikult tunnustada.

- 4) Kõrgkool võiks läheneda õppejõudude enesetäiendusele senisest terviklikumalt. Nt võiks EBS kehtestada oma nõuded õppejõukoolitusele ning õppejõudude keele- ja pedagoogilistele oskustele.
  - 5) Magistrikavadele tuleks aktiivselt värvata tööle senisest enam välisõppejõude.
  - 6) Kõrgkoolil on soovitatav läheneda õppekavaarendusele senisest interdistsiplinaarsemalt, nt lisada õppekavadesse rohkem sotsiaalseid ja kultuurilisi elemente.
  - 7) Kohati esineb sarnase sisuga õppeainete vahel kattuvusi. Õppejõududel tuleks omavahel selgelt läbi arutada selliste kattuvuste põhjused ja vajalikkus ning selgitada neid ka üliõpilastele. Õppemoodulid võiks muuta senisest mahukamaks. Tuleks parandada erinevate osakondade õppejõudude omavahelist suhtlust, mis kipub hetkel jääma puudulikuks.
  - 8) Õppeainete ainepunktide hulk ei kajasta alati üliõpilaste tegelikku töökoormust, mis läheb vastuollu Euroopa ainepunktide süsteemi reeglitega. Rahvusvahelistumine eeldab õppeainete ja ainepunktide rahvusvahelist võrreldavust.
  - 9) Tudengitele antav tagasiside näib piirduvat eksamitulemusega. Üliõpilastele tuleks senisest süsteemsemalt anda kvalitatiivset kirjalikku tagasisidet kõigi saadud hinde komponentide kohta. Läbipaistvuse ja üliõpilaste võrdse kohtlemise huvides tuleks hindamisprotsess selgelt dokumenteerida. Soovitatav on kehtestada kõigi ametlike hindamiste puhuks ühtsed tagasiside andmise eeskirjad.
  - 10) Kuna kõrgkoolis pakutakse ka ingliskeelseid õppekavu, on soovitatav võtta kasutusele tarkvara, mis võimaldab tuvastada plagiaati erinevatest keeltest ja kontrollida üliõpilastööde originaalsust. Õpilastele tuleb õpingute alguses kindlasti piisava põhjalikkusega selgitada akadeemilise eetika põhimõtteid ja loomevarguse tagajärgi.
  - 11) Ingliskeelsetel õppekavadel peaksid kõik õppematerjalid olema inglise keeles kättesaadavad ja ajakohastatud.
  - 12) EBS võiks asutada praktikabüroo, mis abistab üliõpilasi praktikakohtade leidmisel.
  - 13) Soovitatav on määratleda aastaeelarves raamatukogu ressursside uuendamiseks ette nähtud vahendite miinimummaht.
  - 14) Mõneti põhjustab probleeme üliõpilaste eelneva ettevalmistuse ebaühtlane tase. Olukorra lahendamiseks võiks pakkuda välja ettevalmistavaid tasanduskursusi või muuta vastuvõtukriteeriumid senisest rangemaks.
  - 15) Rohkem tuleks toetada üliõpilaste mõlemasuunalist mobiilsust. Selleks on vaja lihtsustada teistes ülikoolides omandatud ainepunktide ülekandmise korda ja arendada välja paindlikumad protseduurid varasemate õpingute arvestamiseks. Kahel magistrikaval välisüliõpilased puuduvad.
  - 16) Soovitatav on võimaldada üliõpilastel võtta õppeaineid ka teistest kõrgkoolidest.
  - 17) Tagasiside kogumise ja töötlemise süsteem võiks olla kõikide õppekavade jaoks ühtne.
  - 18) Murekohaks on väljalangevuse kõrge määr ning nominaalajaga lõpetajate väike arv. Üliõpilastele tuleks tugiteenuste raames jagada igakülgset nõu ja teavet ning leida koostöös tööandjatega võimalusi õpingute õigeaegseks lõpetamiseks.
- 10.** Dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ p 41 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande 3 kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
- 11.** Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele tingimusel, et kõrgkool kõrvaldab järgmise puuduse:

Vabariigi Valitsuse määruse „Kõrgharidusstandard“ (KHS) § 6 lg 7 punkti 1 kohaselt vastab õpingute läbiviimine nõuetele, kui õppetöös on olemas korralised õppejõud ja teadustöötajad, kes vastavad õigusaktides kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele ning kelle arv on nende ülesannetest, läbiviidava õppe- ja teadustöö mahust ning juhendatavate üliõpilaste arvust tulenevalt piisav, et õppekava eesmäärke ja õpiväljundeid saavutada. Sama lõike punkti 2 järgi peab konkreetsetes õppeaines õppetööd läbiviival õppejõul või teadustöötajal olema selleks vajalik õpetamispädevus ning tema kvalifikatsioon toetama õppekava eesmärkide ja õpiväljundite saavutamist.

Hindamiskomisjoni aruandest lähtuvalt on Estonian Business School'i (EBS) nõrgimaks lüliks täiskohaga õppejõudude vähene arv õppekavadel. Teiste EBS'i õppekavadega võrreldes on korraliste õppejõudude osakaal eriti vähene Äriinnovatsiooni magistrikaval – vaid 15,7% (3 õppejõudu 19-st, vt EBS'i eneseanalüüsi aruande lk 71). EBS-i koosseisuliste õppejõudude arv on suurenenud 8 õppejõu võrra ja täistööaja arvestuses 4,96 võrra. Need numbrid osutavad, et uued õppejõud tulid tööle keskmiselt 0,62 suuruse töökoormusega. Mittekoosseisuliste õppejõudude arv suurenes samal ajavahemikul 10 õppejõu võrra. Viimaste keskmine töökoormus on aastate jooksul järjest vähenenud. Mittekoosseisulised õppejõud töötasid 2014/2015 õppeaastal keskmisel 0,17 suuruse töökoormusega, järgneval 2015/2016 õppeaastal 0,145 koormusega ja 2016/2017 õppeaastal 0,136 koormusega. Toodud numbrid on arvatud keskmisena üle terve õppeasutuse ja sisuliselt näitavad õppeülesannete hajumist järjest suurema arvu õppejõudude vahel.

Vastavalt KHS § 15 lg-le 1 on ülikooli professori ametikohale asumise eelduseks aktiivne teadusarendus- ja või-loometöö. Teadustööd eeldatakse ka dotsendilt (KHS § 16 lg 1) ja lektorilt (KHS § 17 lg 1). Tuginedes Eesti Teaduse Infosüsteemi ning EBS-i äriduse ja halduse õppekavagrupi eneseanalüüsi andmetele (lk 12) ilmneb, et aastatel 2013-2015 on EBSi korralised õppejõud avaldanud 70 (ETISE gradatsioonis 1.1, 1.2 ja 3.1) kõrgetasemelist publikatsiooni on täistööaja arvestuses 39 (reaalselt 56) korralise õppejõu kohta kõrgkoolis. Sellest järeldub, et EBS'i korraliste õppejõudude teaduslik aktiivsus nimetatud kolmel aastal on olnud keskmiselt 0,6 publikatsiooni aastas täistööaja arvestuses õppejõu kohta, mis näitab, et kõrgkooli teaduslik võimekus oli eelnevate aastatega võrreldes selgelt langustrendis (nt aastal 2012 oli see 0,99 publikatsiooni täistööaja arvestuses õppejõu kohta). 2016. aastal on kõrgetasemeliste publikatsioonide arv küll suurenenud, kuid jääb endiselt alla 2012. aasta tulemusele. Sealhulgas on korraliste õppejõudude teaduslik aktiivsus ebaühtlane – mõnel doktorikraadiga õppejõul on mitmeid kõrgetasemelisi publikatsioone, mõnel aga mitte ühtegi.

Eelnevast võib järeldada, et täiskohaga õppejõudude arv EBS'i äriduse ja halduse õppekavagrupi õppekavadel on vähene ning piisavalt ei asetata rõhku akadeemilisele teadustööle. Seega ei toeta õppejõudude teadustöö KHS mõttes piisavalt õppekavade eesmärkide ja õpiväljundite saavutamist ja ei taga nende piisavat juhendamispädevust kõigis erialavaldkondades.

12. Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 53 lg 1 p 2 järgi on *haldusakti kõrvaltingimus haldusakti põhiregulatsiooniga seotud lisakohustus* ja p 3 kohaselt ka *lisatingimus haldusakti põhiregulatsioonist tuleneva õiguse tekkimiseks*. HMS § 53 lg 2 p-d 2 ja 3 sätestavad, et *haldusaktile võib kehtestada kõrvaltingimuse, kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata või kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel*. Nõukogu leidis, et kõrvaltingimusega tuleks järgmine õppekavagrupi kvaliteedihindamine viia läbi vähem

kui 7 aasta pärast ning dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ punktide 41.1 ja 42 alusel

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Estonian Business School'i ärinduse ja halduse õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast järgmise kõrvaltingimusega:

Estonian Business School esitab hiljemalt kuupäevaks 11.04.2019 ingliskeelsena punktis 11 kirjeldatud puuduste kõrvaldamise kohta aruande. Kõrvaltingimuse täitmise hindamiseks kaasatakse hindamiskomisjoni liikmeid.

Otsus võeti vastu 10 poolthäälega. Vastu 0.

13. Kui Estonian Business School kõrvaltingimust tähtaegselt ei täida, tunnistab Nõukogu hindamisotsuse kehtetuks ja määrab uue õppekavagrupi kvaliteedihindamise tähtaja või kehtestab hindamisotsusele uue kõrvaltingimuse.
14. Nõukogu teeb Estonian Business School'ile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 11.04.2019 tegevuskava ka aruandes toodud muude parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
15. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama. Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

Tõnu Meidla
Nõukogu esimees

Hillar Bauman
Nõukogu sekretär